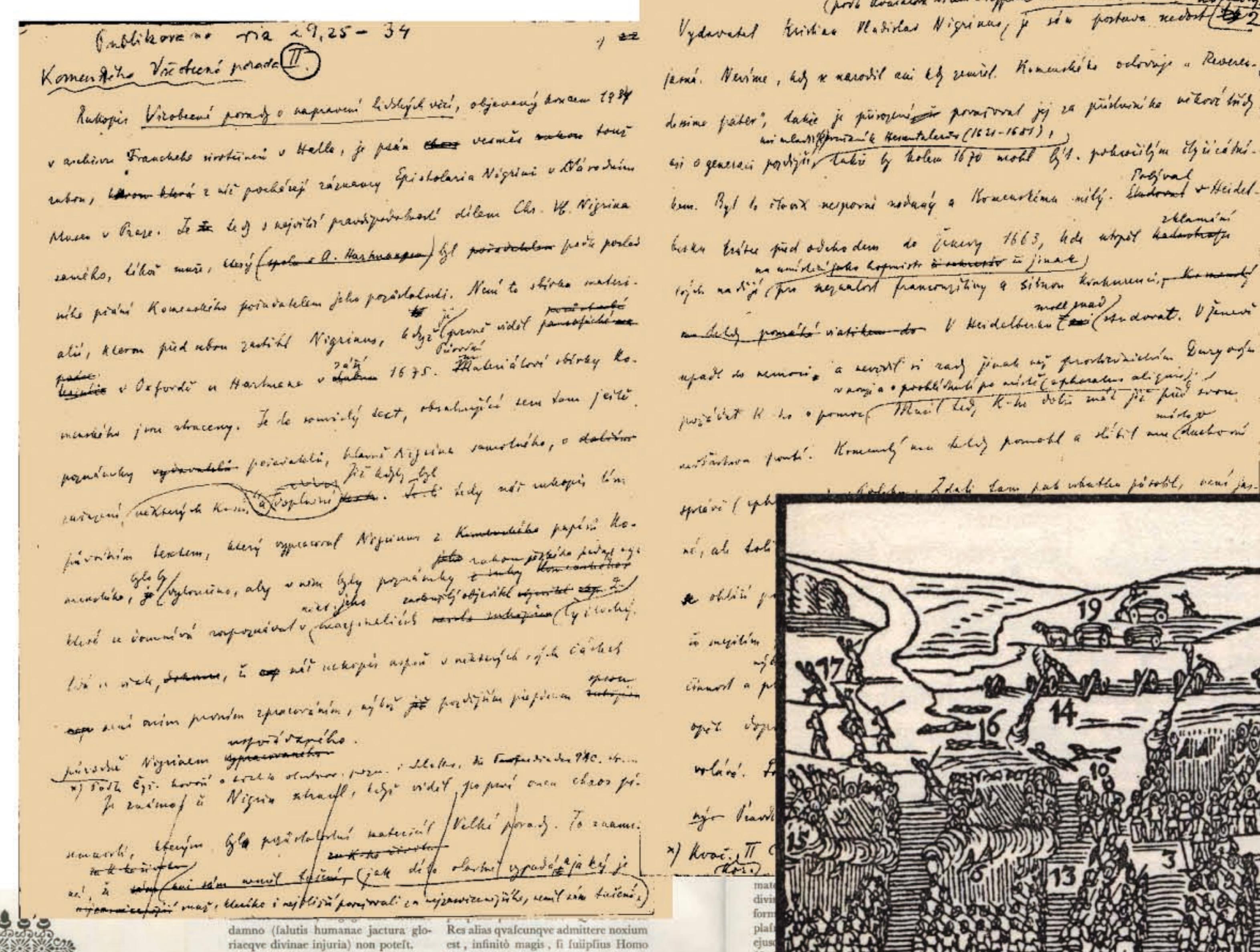
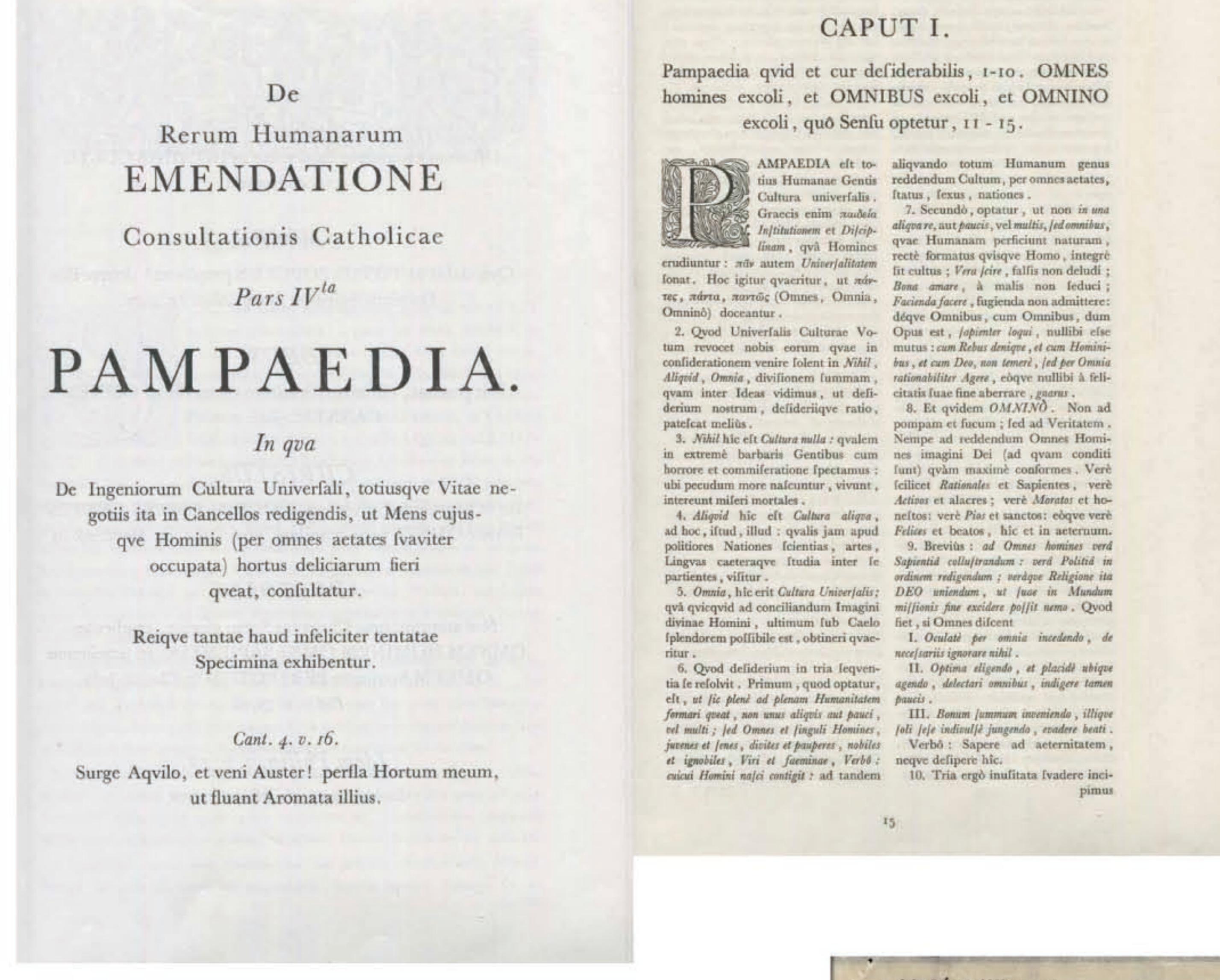

Státní výzkumné ústavu pedagogického J. A. Komenského

V komentáři ke Komenského *Všeobecné poradě o nápravě věcí lidských* (*De rerum humanarum emendatione consultatio catholica*) jako by do dobového ovzduší třicetileté války, Komenským bolestně prožívané, vtiskl Patočka své uvažování o dějinách. Rezonují tu křeče moderní společenské krize 20. století, obou válek srážejících Evropu na kolena i poválečné studené války a jejích horkých válek lokálních, znejistujících soudobou „nadcivilizaci“... To vše v hlubokém porozumění Komenského „všenápravě“, která jediná – prostřednictvím vzdělanosti – vede člověka labyrintem světa „k sobě samému“. Vzdělancům nutno se k tomu spojovat napříč prostorem: v Komenského časech v „republike dopisů“ zasílaných křížem krážem Evropou – ve stoletích následujících v „republike vzdělanců“ sdílejících a zasazujících se o ideje kultury jakožto humanity, s nimiž Evropa stojí a padá.

chinasum denique, qui l'aboritarum doctrinae proprius et insignis articulus erat, novissimam et finalem historiae rerum humanarum aetatem esse voluit.

Neque illud omittendum est, quod ad emendationis conatus adhuc susceptos principalia animorum cultus elementa induxit, quae aera humanismi, actas litterarum renascentium, tempus fidei reformationum attulerat. Est igitur nunc in manibus nostris opus, quod Bohemicae nationis proprium et quasi collecta seu symbola erat ad nascentem tum novam cogitandi rationem, quae incedente ad potestatem novo hominum ordine, qui olim plebs urbana, nunc burgensis civitas vocatur, omnium mentes occupavit.

Quae cum ita sint, animi elationem et ingenii vigorem, qui in Opere consultativo clare patet, aestimantes iure docto rerum Hussiticarum scriptori⁵¹⁾ assentiri possumus, qui iudicat nunc summum opus philosophiae Bohemicae in legentium manus tradi. Itaque post multa et varia discrimina rerum Comenii grande opus suam lucis viam ingreditur et nunc primum Comenii cogitationum et conatum intimam substantiam orbi terrarum patefacit.

